

การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน โรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

The Study of Problems and Development the Model School to
Create the Learning Process of Sufficiency Economy by the
Schools in Tak Educational Service Area, Zone 2.

นพพร แก้วทอง¹, ปรีชา อ่วมปัญญา²

Nopporn Keawtong¹, Preecha Auampanya²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพ
ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน ครูผู้สอน 147 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จำนวน 39 ข้อมีความเชื่อมั่น .87 การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (m) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) ผลการวิจัยพบว่า

---

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² ศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

² Assistant Professor, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

1. สภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ

2. ปัญหาการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาน้อยและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 มีแนวทางการพัฒนาได้แก่ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ควรมีการประชุมชี้แจง คณะกรรมการ ภาควิ 4 ฝ่าย เพื่อสร้างความตระหนักและความสำคัญของการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงภายในโรงเรียน

คำสำคัญ : โรงเรียนต้นแบบ, การพัฒนาโรงเรียนต้นแบบ, กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง, เศรษฐกิจพอเพียง, โรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง, แหล่งเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were to study the problems and the actual process development the model school; to create the process of learning to the sufficient economy of the school in Tak educational service area, zone 2. Respondent consisted of 12 administrators and 147 teachers. The research instruments were questionnaire rating scale 5 for 39 questionnaires. Confidence consisted .87, analysis data consisted mean (m) and standard deviation (s)

The findings of the study were as follows:

1. The actual administration of sufficient economy of the school in Tak educational service area, zone 2. It was found that the overall are highly-successful model such as administration management.

2. Administration's problems. The overall, there have few problems such as learning process design.

3. The development procedure for creative learning to the sufficient economy of the school in Tak educational service area, zone 2. It was necessary to estimate sufficient economy philosophy in visions, obligation, strategy and need to clarification among 4 committees to emphasize the important of sufficient economy project in school.

Keywords : original School, developing original school, learning process sufficient Economic, learning center process sufficient economic, sufficient economic original school

บทนำ

เศรษฐกิจไทยในสมัยโบราณเป็นแบบยังชีพหรือเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเอง การผลิตสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องอุปโภคจะมีวัตถุประสงค์หลักในการผลิตอยู่ที่การบริโภคเลี้ยงตัวเอง โดยนัยนี้อาจกล่าวได้ว่า สายใยเกาะเกี่ยวระหว่างครัวเรือนในชุมชนที่มีวิถีการผลิตเพื่อยังชีพมีรากฐานมั่นคงเพราะทุกคนตระหนักว่าหากขาดความร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนแล้วครัวเรือนแต่ละแห่งก็ไม่สามารถอยู่ตามลำพัง ลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่นักวิชาการเรียกว่า เป็นความพอเพียงในระดับหมู่บ้าน ไม่ใช่เพียงแคในระดับครัวเรือนเท่านั้น (อรสุดา เจริญรัต, 2546, หน้า 17 - 18) ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโครงสร้างในระบบเศรษฐกิจของไทย จากสภาพเศรษฐกิจไทยก็ได้เปลี่ยนจากเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเองมาเป็นเศรษฐกิจที่ผลิตเพื่อตลาด

เหตุการณ์ดังกล่าวของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมครั้งสำคัญคือการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ในปี 2540 ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาที่เกิดจากการพึ่งพาการส่งออกมากเกินไป โดยไม่พึ่งตัวเองและแก้ไขปัญหาโดยการเพิ่มการส่งออก จะทำให้อัตราการพึ่งพาต่างประเทศสูงขึ้นก่อให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจเป็นระยะๆ จากเหตุการณ์ครั้งนี้เป็นบทเรียนว่าการพัฒนาที่ไม่สมดุลและไม่มีเสถียรภาพ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่คำนึงถึงภาพเหมาะสมของการพัฒนาประเทศและภูมิหลังของสังคม การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้ทุกภาคส่วน ย้อนกลับมาคิดถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา การดำรงชีวิต การพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ขณะเดียวกันทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงาน

ที่วางแผนพัฒนาประเทศหรือวางยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 – 2549) ได้บัญญัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่จะนำทางและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และต่อเนื่องมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550 – 2554) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบันยังคงนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดในการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น ทางสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาก เขต 2 จึงได้กำหนดโครงการโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ขึ้น โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษา เพิ่มพูนความรู้ อย่างเป็นขั้นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูล ต้องรู้จักพิจารณารับอย่าง เป็นขั้นตอน รู้จักแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน

ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จักและเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสภาพและผลจากการเปลี่ยนแปลงมิติต่างๆ ได้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2, 2550, หน้า 7)

จากโครงการโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาก เขต 2 ดังกล่าว ทางโรงเรียนมีการรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาก เขต 2 ให้ทางสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาก เขต 2 ทราบจากการรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาก เขต 2 เพื่อจะได้ทราบข้อมูล การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียน มีสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาก เขต 2 จะนำผลการวิจัยดังกล่าว

มาเป็นแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 หรือโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ นำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
  - 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2

2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2

3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตาก เขต 2

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 และข้อที่ 2

2.1.1 ประชากร

2.1.1.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 12 คน

2.1.1.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 147 คน

2.1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1.2.1 ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

2.1.2.2 ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

2.2 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 3

2.2.1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 17 คน

2.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ

สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 12 คน

2. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 147 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบจากด้านบริหารจัดการด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 4 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับ
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ
เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ
การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์
กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ตาก เขต 2

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา
การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์
กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ตาก เขต 2

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (Frequency)
2. ร้อยละ (percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (m)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
5. การหาค่าจำแนกรายข้อ

ของข้อคำถามจากแบบสอบถามการศึกษา
สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนิน
งานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการ
เรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 โดย
ใช้การทดสอบค่า (t-test)

6. ค่าความเชื่อมั่นของแบบ
สอบถามการศึกษาสภาพปัญหา และแนว
ทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ
สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอ
เพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาตาก เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทาง
พัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ
กระบวนการเรียนรู้สู่สร้างสรรค์เศรษฐกิจพอ
เพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาตาก เขต 2

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนิน
การตามลำดับดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
ข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนา
การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์
กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ตาก เขต 2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญใน
การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์
กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน

17 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
2. เป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินการโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ไม่น้อยกว่า 2 ปี
3. เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่รับรางวัลหรือเป็นที่ยอมรับการดำเนินการโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง
4. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งได้จากการนำผลวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบการสร้างคำถามเกี่ยวกับการสร้างแนวทางการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านการพัฒนาบุคลากร
3. ด้านการออกแบบกระบวนการ

เรียนรู้

เรียน

4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากงานประสานการจัดบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง โดยนำเสนอสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 แล้วจึงสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ตามโครงสร้างในแบบสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยบันทึกคำให้สัมภาษณ์และบันทึกเสียงแล้วถอดข้อความการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ของเนื้อหาแล้วนำเสนอผลในรูปตาราง โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานจากความถี่ที่มีค่าสูงสุดไปหาค่าที่น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมาได้แก่ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากร และด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ 2) ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนอยู่ในอันดับแรกได้แก่ ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ข้อ 1. ด้านการบริหารจัดการ และอันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อ 2. ด้านพัฒนาบุคลากร 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอ

เพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 มีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ควรมีการประชุมชี้แจง คณะกรรมการ ภาควิ 4 ฝ่าย เพื่อสร้างความตระหนักและความสำคัญของการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงภายในโรงเรียน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ครั้งนี้พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการด้านพัฒนาบุคลากร ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทางกระทรวง ศึกษาธิการได้กำหนด

ให้หน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการปฏิบัติ เพื่อขับเคลื่อนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสู่ผลในทางปฏิบัติโดยมีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่เด็กหรือเยาวชนในสถานศึกษาปลูกฝัง ให้เด็กและเยาวชน เกิดความตระหนักรู้จัก การใช้ชีวิตที่พอเพียงเห็นคุณค่าของทรัพยากร ต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และแบ่งปันมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ความเป็นไทย ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับวิจัยของแววตา ชลรัตน์ (2549. บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการบริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อผลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า การบริหารโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก และรายทุกด้านคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน และ งานสัมพันธ์ชุมชนอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหา การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์ กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตาก เขต 2 ครูและผู้บริหารในโรงเรียนต้นแบบ สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอ

เพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาก เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยว กับปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอ เพียง ของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนต้นแบบ สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอ เพียง มีการบริหารงานทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้าน การบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และด้าน กิจกรรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหาร บุคลากร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและคณะกรรมการ สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินงาน มีงบประมาณที่สนับสนุนที่พอเพียง และมีการกำกับ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุวรรณ แยมเป็อน (2550 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการบริหารงานโรงเรียนเทศบาล ตามทฤษฎีของครูและผู้ปกครองนักเรียน ในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า การบริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูและผู้ปกครองนักเรียน ในจังหวัดสิงห์บุรี โดยมีด้านการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น โดย ด้านที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น ว่ามีปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอ

เพียงของโรงเรียนอยู่ในอันดับแรกได้แก่ ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอนบางส่วนยังไม่ค่อยเข้าใจการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ยังมีความไม่ถูกต้องในการกำหนดจุดประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล ไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้และละเลยการนำผลการประเมินมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระวัฒน์ เพ็ชรฉกรรจ์ (2549 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัย เรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา คือ ด้านการวางแผนการดำเนินใช้หลักสูตร การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้จากผลการศึกษาวิจัย การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการ

เรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนต้นแบบ

สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 มีการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ควรต้องมีการประชุมชี้แจง คณะกรรมการดำเนินงาน ให้เห็นความสำคัญของการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ไว้ แผนปฏิบัติการประจำปี เช่น ศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติ เรื่องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนงบประมาณให้กับโรงเรียนดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน และติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนต้นแบบสร้าง สรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี

ยุทธศาสตร์ ผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างต่อเนื่อง
ตั้งนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก
เขต 2 ควรกำหนดนโยบายการพัฒนากิจการ
ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์
โดยดำเนินการจัดอบรมระดับต่างๆ แก่
ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ทราบ
ถึงการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด
ผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่นักเรียนและสนับสนุน
งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรบุคคลที่
จะดำเนินการจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา
ลูกเสือและพัฒนากิจการลูกเสืออย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่
เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 มีการดำเนิน
งานด้านการพัฒนาบุคลากร ทางโรงเรียนมี
การวางแผนดำเนินงานการพัฒนาบุคลากร
ไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน
ตั้งนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก
เขต 2 ควรกำหนดนโยบายวางแผนดำเนิน
งานการพัฒนา ครูผู้สอน บุคลากรทางการ
ศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก
เขต 2 ที่หลากหลายอย่างชัดเจนและสนับสนุน
งบประมาณในการพัฒนาบุคลากรและมีการ
ติดตาม ประเมิน ผลอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการออกแบบกระบวนการ

เรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการ

เรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 มีการ
ดำเนินงานด้านการออกแบบกระบวนการเรียน
รู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาตาก เขต 2 ควรกำหนดนโยบายใน
แผนปฏิบัติงานประจำปี สนับสนุนงบประมาณ
ส่งเสริมให้มีการดำเนินการจัดอบรม สัมมนา
ประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการ
เรียนรู้บูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง
หรือ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอ
เพียงที่สำคัญเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรม
การเรียนการสอนและจัดสรรงบประมาณให้
พอเพียงกับการพัฒนาครูมีการประเมินผล
อย่างต่อเนื่องและมีผู้รับผิดชอบโครงการ
อย่างจริงจัง

References

- Chonlarat, Wawta. (2007). **School Management affecting Satisfaction in Work Practice of Primary School Teachers, under the Office of Nakonsridharmarach Educational Service Area 2.** Master of Education Thesis. Burapa University..
- Jaroenrat, Onsuda. (2000). **Occurrence, Existence, and Adjustment of Sufficiency Economy under Thai Society Changes.** Doctor of Education Thesis, Srinakarintarawiroth University.
- Madjarad, Tawan. (2007). **Educational Management MODEL based on Sufficiency Economy Philosophy.** Bangkok : 21 Century.
- Nantachai, Suchada. (2007). **Guidelines for Educational Management based on Sufficiency Economy Philosophy.** (Online) Available : <http://amin.edu.ku.ac.th/article/suchad.doc>. [2550, November 17].
- Pechakan, Wirawat. (2006). **Problem and Guideliens for Developing the Educational Management of Secondary Schools in the Eastern Region.** Master of Education Thesis. Burapa University.
- Tak Educational Service Area 2, Office. (2007). **Guidelines for Implementation of Pilot School Creating the Learning Process into Sufficiency Economy of School Group in Jurisdiction of the Office of Tak Educational Service Area 2.** Supervision, Following up, and Evaluation of the Office of Tak Educational Service Area 2.
- .Yampeun, Suwan. (2000). **Municipal School Management based on Viewpoints of Teachers and Students' Parents in Singburi Province,** Master of Education Thesis. Tepsatree Rajabaht University.

